

Samen bouwen aan een duurzaam zorg-ecosysteem

Interview met Marieke Havermans & Fenne Bouma

De publiek-private samenwerking tussen TNO en Johnson & Johnson (J&J) vormt een belangrijke stap richting een duurzaam zorg-ecosysteem. De geneesmiddelensector speelt een sleutelrol in het verbeteren van de wereldwijde gezondheid. Tegelijkertijd groeit de aandacht voor de milieuvraagstukken. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) maakt de geneesmiddelensector gebruik van grote hoeveelheden plastics, waarvan een aanzienlijk deel bestemd is voor eenmalig gebruik. Deze hoogwaardige 'single-use plastics' verdwijnen vaak in de verbrandingsoven, terwijl ze materialen bevatten die juist geschikt zijn voor recycling. Om de verspilling te doorbreken, bundelen TNO en J&J hun krachten.

Marieke Havermans

Single-use bags project

De gezamenlijke ambitie van TNO en J&J kreeg al snel concrete vorm in het single-use bags project. Deze single-use plastic zakken worden in de geneesmiddelenproductie op grote schaal gebruikt. Uit veiligheidsoverwegingen worden ze na éénmalig gebruik verbrand; het is de vraag of dat in alle gevallen wel nodig is. Volgens

Marieke Havermans, Senior Business Developer Circular Packaging bij TNO, is het systeem aan heroverweging toe: "Het kan toch niet waar zijn dat zulke waardevolle plastics zomaar in de oven belanden?", aldus Havermans. "We moeten het perspectief kantelen: niet langer denken in termen van afval, maar in hoogwaardige plastics die een tweede leven verdienen." Vanuit het hernieuwde uitgangspunt gingen TNO en J&J aan de slag met het recycling vraagstuk. Om tot innovatieve antwoorden te komen, brachten ze partijen uit de hele keten samen; van grondstofleveranciers en folieproducenten tot recyclers en assemblagebedrijven.

De samenwerking leverde op labschaal veelbelovende resultaten op: gebruikte plastics konden worden omgezet in nieuwe films (dunne laag plastic) die opnieuw inzetbaar zijn binnen de geneesmiddelenketen. "Voor direct gebruik, zoals infuuszakken, laat de wetgeving dat nog niet toe, maar als omverpakking bieden de gerecyclede materialen een duurzaam alternatief", legt Havermans uit. De volgende stap is het opschalen naar een recyclinglijn. Hiervoor is een goede businesscase nodig, wat vraagt om een andere denkwijze: "niet denken in barrières, maar in opportuniteiten." Deze liggen onder meer in het verkrijgen van hoogwaardig recyclelaar, het verlagen van afvalverwerkingskosten en het verminderen van CO₂-uitstoot.

De kracht van publiek-private samenwerking

Het single-use project sluit goed aan bij de bredere duurzaamheidsambities van J&J. Volgens Fenne Bouma, Sustainability Lead J&J Nederland, bewijst het project dat publiek-private samenwerking een sleutelrol speelt in het versnellen van duurzame innovatie; "We willen in 2030 onze CO₂-uitstoot (scope 1 & 2) met 44 procent verlagen ten opzichte van 2021," zegt Bouma. "We liggen goed op koers: inmiddels hebben we al 26 procent reductie gerealiseerd. Dit project helpt ons die doelstelling te bereiken; het maakt onze producten duurzamer en verkleint onze CO₂-voetafdruk.

Fenne Bouma

"Samenwerking door de waardeketen ziet ze als een randvoorwaarde voor verder succes. "Duurzaamheid is geen soloproject. Alleen door krachten te bundelen kunnen we echt verschil maken."

Vooruitblik

Wat begon als een kleinschalig initiatief binnen de strategische alliantie tussen J&J en TNO, is uitgegroeid tot een coalitie die de zorgsector in beweging brengt. Onder de partners bevinden zich J&J Innovative Medicine, Bristol Myers Squibb, Avantor, BioBTX, Halix, Polymer Science Park, Wittenburg, Ortesa, Renolit, Steris en Thermo Fisher. Samen werken zij aan het opschalen van circulaire oplossingen binnen de waardeketen. De ambitie van Havermans en Bouma blijft daarbij onverminderd groot. "Over vijf jaar willen we samen bij de recyclinglijn staan," zegt Havermans. "Maar belangrijker nog: we willen een systeemverandering op gang brengen die de sector structureel verduurzaamt." Bouma benadrukt dat duurzame zorg voor de mens alleen mogelijk is wanneer we ook goed zorgen voor onze planeet.